C/2025/3975

2025 8 20

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. liepos 8 d.

dėl Belgijos ekonominės, socialinės, užimtumo, struktūrinės ir biudžeto politikos

(C/2025/3975)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas,

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

Bendrosios nuostatos

(1) Reglamente (ES) 2024/1263, kuris įsigaliojo 2024 m. balandžio 30 d., nurodyti ekonomikos valdymo sistemos tikslai – skatinti užtikrinti patikimus bei tvarius viešuosius finansus, tvarų ir įtraukų ekonomikos augimą ir atsparumą pasitelkiant reformas bei investicijas ir neleisti susidaryti perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Reglamente nustatyta, kad Taryba ir Komisija, vadovaudamosi SESV nustatytais tikslais ir reikalavimais, Europos semestro kontekste vykdo daugiašalę priežiūrą. Europos semestrą visų pirma sudaro konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų rengimas ir įgyvendinimo priežiūra. Be to, reglamentu valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę už fiskalinę politiką ir akcentuojamas vidutinės trukmės laikotarpis, taip pat veiksmingesnis bei nuoseklesnis vykdymo užtikrinimas. Kiekviena valstybė narė privalo Tarybai ir Komisijai pateikti nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio (priklausomai nuo nacionalinio teisėkūros ciklo trukmės, 4 arba 5 metų) fiskalinį struktūrinį planą, kuriame išdėstomi jos fiskaliniai, reformų ir investicijų įsipareigojimai. Tame plane nustatytas grynųjų išlaidų ([2]) planas turi atitikti reglamento reikalavimus, įskaitant reikalavimus užtikrinti, kad valdžios sektoriaus skola būtų pradėta patikimai mažinti arba ir toliau būtų patikimai mažinama ne vėliau kaip iki koregavimo laikotarpio pabaigos arba kad ji išliktų apdairaus lygio, t. y. mažesnė nei 60 % bendrojo vidaus produkto (BVP), ir kad per vidutinės trukmės laikotarpį valdžios sektoriaus deficitas būtų sumažintas ir nesiektų Sutartyje nustatytos 3 % BVP pamatinės vertės ir (arba) toks išliktų. Koregavimo laikotarpis gali būti pratęsiamas ne daugiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas pagal reglamente nustatytus kriterijus;

([1]) OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnio 2 punkte: grynosios išlaidos – valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus: i) palūkanų išlaidas; ii) diskrecines pajamų priemones; iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų; iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui; v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

(2) 2021 m. vasario 19 d. įsigaliojo Europos Parlamento ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241 ([3]), kuriuo nustatyta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (toliau – EGADP). Pagal EGADP valstybėms narėms teikiama finansinė parama reformoms ir investicijoms įgyvendinti, t. y. teikiama Sąjungos finansuojama fiskalinė paskata. Pagal Europos ekonominės politikos koordinavimo semestro prioritetus EGADP prisidedama prie ekonomikos bei socialinio atsigavimo skatinant tvarias reformas ir investicijas, visų pirma remiant žaliąją ir skaitmeninę pertvarkas ir didinant valstybių narių ekonomikų atsparumą. Ja taip pat padedama stiprinti viešųjų finansų būklę ir skatinti augimą ir darbo vietų kūrimą vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, gerinti teritorinę sanglaudą Sąjungoje ir remti tolesnį Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimą;

(3) 2023 m. vasario 27 d. priimtu Europos Parlamento ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2023/435 ([4]) (toliau – „REPowerEU“) siekiama laipsniškai panaikinti Sąjungos priklausomybę nuo Rusijos iškastinio kuro importo. Tai padeda užtikrinti Sąjungos energetinį saugumą ir įvairinti jos energijos tiekimo šaltinius, kartu didinant atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, energijos kaupimo pajėgumus ir energijos vartojimo efektyvumą. Belgija į nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukė naują skyrių „REPowerEU“, kad būtų galima finansuoti pagrindines reformas ir investicijas, kurios padės pasiekti „REPowerEU“ tikslus;

(4) 2021 m. balandžio 30 d. pagal Reglamento (ES) 2021/241 18 straipsnio 1 dalį Belgija Komisijai pateikė savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Pagal to reglamento 19 straipsnį Komisija, vadovaudamasi V priede pateiktomis vertinimo gairėmis, įvertino ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną. 2021 m. liepos 13 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą, kuriuo patvirtinamas Belgijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas ([5]); 2023 m. gruodžio 8 d. pagal 18 straipsnio 2 dalį tas sprendimas buvo iš dalies pakeistas, kad būtų atnaujintas negrąžintinos finansinės paramos didžiausias finansinis įnašas ir įtrauktas skyrius „REPowerEU“ ([6]). Paramos dalių išmokėjimas priklauso nuo pagal 24 straipsnio 5 dalį Komisijos priimamo sprendimo, kad Belgija patenkinamai pasiekė Tarybos įgyvendinimo sprendime nustatytas atitinkamas tarpines ir galutines reikšmes. Kad būtų laikoma, jog tam tikros reformos ar investicijos tarpinės ir galutinės reikšmės pasiektos patenkinamai, turi būti neregresuojama ankstesnių tos pačios reformos ar investicijos reikšmių atžvilgiu;

(5) 2025 m. birželio 20 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria pritariama Belgijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui ([7]). Planas pateiktas pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnį ir 36 straipsnio 1 dalies a punktą ir apima laikotarpį nuo 2025 m. iki 2029 m., o jame pateiktas fiskalinis koregavimas paskirstytas per septynerius metus;

(6) 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 ([8]) priėmė 2025 m. įspėjimo mechanizmo ataskaitą – joje ji Belgijos nenurodė kaip vienos iš valstybių narių, dėl kurių reikės parengti nuodugnią apžvalgą. Be to, Komisija priėmė rekomendaciją dėl Tarybos rekomendacijos dėl euro zonos ekonominės politikos ir pasiūlymą dėl 2025 m. bendros užimtumo ataskaitos, kurioje analizuojamas užimtumo politikos gairių ir Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimas. Taryba Rekomendaciją dėl euro zonos ekonominės politikos ([9]) priėmė 2025 m. gegužės 13 d., o bendrą užimtumo ataskaitą – 2025 m. kovo 10 d.;

([3]) 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (OL L 57, 2021 2 18, p. 17), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) 2023 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/435, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/241, kiek tai susiję su skyriais „REPowerEU“ ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, ir iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 bei (ES) 2021/1755 ir Direktyva 2003/87/EB, (OL L 63, 2023 2 28, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) 2021 m. liepos 13 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas dėl Belgijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (dok. ST 10161/2021).

([6]) 2023 m. gruodžio 8 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas, kuriuo iš dalies keičiamas 2021 m. liepos 13 d. Įgyvendinimo sprendimas dėl Belgijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo (dok. ST 15570/2023).

([7]) 2025 m. birželio 20 d. Tarybos rekomendacija, kuria pritariama Belgijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui (OL C, C/2025/3698, 2025 8 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj).

([8]) 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo (OL L, 306, 2011 11 23, p. 25).

([9]) 2025 m. gegužės 13 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos (OL C, C/2025/2782, 2025 5 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) 2025 m. sausio 29 d. Komisija paskelbė konkurencingumo kelrodį – strateginę programą, kuria siekiama per ateinančius penkerius metus padidinti ES konkurencingumą pasaulyje. Joje nustatytos trys tvariam ekonomikos augimui būtinos transformacijos: i) inovacijos; ii) priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimas ir konkurencingumas; ir iii) saugumas. Kad būtų panaikintas atotrūkis inovacijų srityje, ES siekia puoselėti pramonės inovacijas, remti startuolių augimą įgyvendindama tokias iniciatyvas kaip ES startuolių ir veiklą plečiančių įmonių strategija ir skatinti tokių pažangių technologijų kaip dirbtinis intelektas ir kvantinė kompiuterija diegimą. Siekdama žalesnės ekonomikos, Komisija parengė išsamų Įperkamos energijos veiksmų planą ir nustatė švarios pramonės kursą, kuriais užtikrinama, kad perėjimas prie švarios energijos išliktų ekonomiškai efektyvus, palankus konkurencingumui, visų pirma intensyviai energiją vartojančiuose sektoriuose, ir skatintų augimą. Siekdama sumažinti pernelyg didelę priklausomybę ir padidinti saugumą, Sąjunga yra pasiryžusi stiprinti pasaulines prekybos partnerystes, įvairinti tiekimo grandines ir užsitikrinti prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir švarios energijos šaltinių. Šie prioritetai grindžiami horizontaliaisiais įgalinamaisiais veiksniais, t. y. reglamentavimo supaprastinimu, bendrosios rinkos gilinimu, konkurencingumo finansavimu ir santaupų ir investicijų sąjunga, skatinimu ugdyti įgūdžius ir kurti kokybiškas darbo vietas ir geresniu ES politikos koordinavimu. Konkurencingumo kelrodis suderintas su Europos semestru, taip užtikrinant, kad valstybių narių ekonominė politika derėtų su Komisijos strateginiais tikslais ir būtų laikomasi vienodo požiūrio į ekonomikos valdymą, kuriuo visoje Sąjungoje skatinamas tvarus augimas, inovacijos ir atsparumas;

(8) 2025 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras toliau vykdomas tuo pat metu įgyvendinant EGADP. Kad būtų įgyvendinti Europos semestro politikos prioritetai, vis dar itin svarbu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įgyvendinti visapusiškai, nes šie planai padeda veiksmingai spręsti visus per kelerius pastaruosius metus konkrečioms šalims pateiktose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Šios konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos tebėra aktualios ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų vertinimui;

(9) 2025 m. konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos apima pagrindinius ekonominės politikos uždavinius, kurie nepakankamai sprendžiami į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtrauktomis priemonėmis, atsižvelgiant į atitinkamus uždavinius, nustatytus 2019–2024 m. konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose;

(10) 2025 m. birželio 4 d. Komisija paskelbė 2025 m. Belgijai skirtą šalies ataskaitą. Joje įvertinta pažanga, Belgijos padaryta įgyvendinant atitinkamas jai skirtas rekomendacijas, ir apžvelgta, kaip ji įgyvendina ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Remiantis šia analize, šalies ataskaitoje nurodyti Belgijai kylantys aktualiausi uždaviniai. Be to, joje įvertinta pažanga, Belgijos padaryta įgyvendinant Europos socialinių teisių ramstį ir siekiant Sąjungos 2030 m. pagrindinių tikslų užimtumo, įgūdžių ir skurdo bei socialinės atskirties mažinimo srityse, taip pat pažanga siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų;

Metinės pažangos ataskaitos vertinimas

(11) 2025 m. birželio 20 d. Taryba Belgijai rekomendavo tokį didžiausią grynųjų išlaidų augimo tempą: 2025 m. – 3,6 %, 2026 m. – 2,5 %, 2027 m. – 2,5 %, 2028 m. – 2,1 % ir 2029 m. – 2,1 %, o tai atitinka didžiausius bendrus augimo tempus, apskaičiuotus remiantis 2024 m., t. y. 3,6 % 2025 m., 6,1 % 2026 m., 8,8 % 2027 m., 11,1 % 2028 m. ir 13,4 % 2029 m. 2025–2029 m. šis didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas sutampa su koregavimo planu pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97 ([10]) 3 straipsnio 4 dalį, nurodytą 2025 m. birželio 20 d. Tarybos rekomendacijoje siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį ([11]), kuria pakeista 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį ([12]). 2025 m. balandžio 30 d. Belgija pateikė metinę pažangos ataskaitą ([13]) dėl priemonių, kurių imtasi atsižvelgiant į 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendaciją siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį, vykdyti reformas ir investicijas, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, ir įgyvendinti reformas bei investicijas, kuriomis reaguojama į pagrindinius uždavinius, nustatytus šaliai skirtose Europos semestro rekomendacijose. Metinė pažangos ataskaita taip pat atspindi Belgijos pagal Reglamento (ES) 2021/241 27 straipsnį du kartus per metus teikiamas pažangos, padarytos įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, ataskaitas;

([10]) Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1467/97 1997 m. liepos 7 d. dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L 209, 1997 8 2, p. 6).
([11]) 2025 m. birželio 20 d. Tarybos rekomendacija siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį Belgijoje [ST 10166/25].
([12]) 2025 m. sausio 21 d. Tarybos rekomendacija siekiant ištaisyti perviršinio deficito padėtį Belgijoje [5032/25].
([13]) 2025 m. metinės pažangos ataskaitos pateikiamos https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

(12) Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą ir jo padariniai yra egzistencinis iššūkis Europos Sąjungai. Komisija rekomendavo koordinuotai aktyvuoti Stabilumo ir augimo pakto nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą, kad būtų galima remti ES pastangas greitai ir reikšmingai padidinti gynybos išlaidas, ir 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Taryba šiam pasiūlymui pritarė; Gavusi 2025 m. balandžio 30 d. Belgijos prašymą, 2025 m. liepos 8 d. Taryba, remdamasi Komisijos rekomendacija, priėmė rekomendaciją, kuria Belgijai leidžiama nukrypti nuo rekomenduojamo didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo ir jį viršyti ([14]);

(13) remiantis Eurostato patvirtintais duomenimis ([15]), Belgijos valdžios sektoriaus deficitas padidėjo nuo 4,1 % BVP 2023 m. iki 4,5 % 2024 m., o valdžios sektoriaus skola paaugo nuo 103,2 % BVP 2023 m. pabaigoje iki 104,7 % 2024 m. pabaigoje. Komisijos skaičiavimais, šie pokyčiai atitinka 2024 m. 4,2 % grynųjų išlaidų augimo tempą. Metinėje pažangos ataskaitoje Belgijos įvertintas grynųjų išlaidų augimas 2024 m. sudaro 3,9 %. Remiantis Komisijos įverčiais, 2024 m. fiskalinė politika ([16]), apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, buvo skatinamoji (0,4 % BVP);

(14) remiantis metine pažangos ataskaita, pagal makroekonominį scenarijų, kuriuo grindžiamos Belgijos biudžeto projekcijos, numatoma, kad 2025 m. realusis BVP augs 1,2 %, o prognozuojama infliacija pagal SVKI 2025 m. bus 2,8 %. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad realusis BVP išaugs 0,8 % 2025 m. ir 0,9 % 2026 m., o infliacija pagal SVKI bus 2,8 % 2025 m. ir 1,8 % 2026 m.;

(15) metinėje pažangos ataskaitoje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas padidės iki 5,5 % BVP, o valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos padidės iki 107,2 %. Šie pokyčiai atitinka 6,0 % grynųjų išlaidų augimą 2025 m. Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2025 m. valdžios sektoriaus deficitas bus 5,4 % BVP. Deficito padidėjimas 2025 m. daugiausia atspindi didesnes su visuomenės senėjimu, gynyba ir palūkanų mokėjimais susijusias išlaidas. Pagal Komisijos skaičiavimus, šie pokyčiai atitinka 5,0 % grynųjų išlaidų augimą 2025 m. Šias mažesnes nei metinėje pažangos ataskaitoje pateiktas grynųjų išlaidų augimo projekcijas lėmė Komisijos prognozėje numatytas mažesnis prognozuojamas bendrojo pagrindinio kapitalo formavimo ir tarpinio vartojimo išlaidų augimas ir mažesnis diskrecinių pajamas mažinančių priemonių poveikis. Remiantis Komisijos įverčiais, 2025 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus skatinamoji (0,4 % BVP). Valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2025 m. pabaigos turėtų padidėti iki 107,1 %. Skolos santykio su BVP padidėjimas 2025 m. daugiausia atspindi išliekantį didelį bendrąjį valdžios sektoriaus deficitą;

(16) pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatyta, kad Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama (dotacijomis) 2025 m. bus finansuojamos valdžios sektoriaus išlaidos, sudarančios 0,1 % BVP, palyginti su 0,1 % BVP 2024 m. Išlaidų finansavimas Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės negrąžintina parama suteikia galimybių vykdyti aukštos kokybės investicijas ir našumą skatinančias reformas be tiesioginio poveikio Belgijos valdžios sektoriaus balansui ir skolai;

(17) Belgijos valdžios sektoriaus išlaidos gynybai 2021 m. sudarė 0,9 % BVP, 2022 m. – 1,0 % BVP, o 2023 m. – 0,9 % BVP ([17]). Pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatyta, kad gynybos išlaidos sieks 1,3 % BVP 2024 m. ir 1,7 % BVP 2025 m. Tai 0,8 procentinio punkto BVP daugiau nei 2021 m. Nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos taikymo laikotarpiu (2025–2028 m.) Belgijai leidžiama peržiūrėti valdžios sektoriaus išlaidų prioritetus arba padidinti valdžios sektoriaus pajamas, kad nuolat didesnės gynybos išlaidos nekeltų pavojaus fiskaliniam tvarumui vidutinės trukmės laikotarpiu;

([14]) 2025 m. liepos 8 d. Tarybos rekomendacija, kuria Belgijai leidžiama nukrypti nuo Tarybos pagal Reglamentą (ES) 2024/1263 nustatyto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo (nacionalinės nukrypti leidžiančios išlygos aktyvavimas) (OL C, C/2025/3960, 2025 8 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj).

([15]) Eurostato euro rodikliai, 2025 4 22.

([16]) Fiskalinės politikos kryptis apibrėžiama kaip pagrindinės valdžios sektoriaus biudžeto būklės metinio pokyčio matas. Ja siekiama įvertinti ekonominę paskatą, kurią lemia tiek nacionalinėmis, tiek ES biudžeto lėšomis finansuojama fiskalinė politika. Fiskalinės politikos kryptis vertinama kaip i) vidutinės trukmės laikotarpio potencialaus augimo ir ii) pirminių išlaidų, atėmus diskrecines pajamų priemones, bet įskaitant išlaidas, finansuojamas teikiant negrąžintiną paramą (dotacijas) iš Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšų ir kitų Sąjungos fondų, pokyčio skirtumas.

([17]) Eurostatas, valdžios sektoriaus išlaidos pagal valstybės funkcijų klasifikatorių (COFOG). Dėl COFOG ir NATO apibrėžčių metodinių skirtumų COFOG apibrėžtimi pagrįstos išlaidos gali skirtis nuo NATO apibrėžtimi pagrįstų išlaidų.

(18) pagal Komisijos 2025 m. pavasario prognozę numatoma, kad grynosios išlaidos Belgijoje 2025 m. išaugs 5,0 %. Remiantis Komisijos 2025 m. pavasario prognoze, numatoma, kad 2025 m. grynųjų išlaidų augimas Belgijoje viršys didžiausią augimo tempą, kuris turi būti nustatytas pagal Komisijos rekomenduotą koregavimo planą, ir atitinkamas nuokrypis ([18]) sudarys 0,7 % BVP. Tačiau, remiantis dabartinėmis gynybos išlaidų projekcijomis, numatomas nuokrypis neviršija pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą leidžiamo lankstumo ribų;

(19) į metinę pažangos ataskaitą neįtrauktos biudžeto projekcijos po 2025 m. Remiantis iki prognozės duomenų galutinės datos turėta informacija apie politikos priemones, Komisijos 2025 m. pavasario prognozėje numatoma, kad 2026 m. valdžios sektoriaus perteklius sudarys 5,5 % BVP. Deficito padidėjimas 2026 m. daugiausia atspindi didesnes išlaidas palūkanoms. Šie pokyčiai atitinka 3,0 % grynųjų išlaidų augimą 2026 m. Remiantis Komisijos įverčiais, 2026 m. fiskalinė politika, apimanti tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis finansuojamas išlaidas, bus stabdomoji (0,3 % BVP). Komisija prognozuoja, kad valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP iki 2026 m. pabaigos padidės iki 109,8 %. Skolos santykio su BVP padidėjimas 2026 m. daugiausia atspindi išliekantį didelį bendrąjį valdžios sektoriaus deficitą;

(20) rekomendacijoje, kuria patvirtinamas Belgijos vidutinio laikotarpio planas, yra nurodytos reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, taip pat jų įgyvendinimo tvarkaraštis. Jos apima jau esamas ir sustiprintas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano priemones, pavyzdžiui, pensijų reformą ir viešųjų išlaidų peržiūras, taip pat papildomas reformas ir investicijas, kaip antai darbo rinkos reformas, mokesčių reformą, biudžeto koordinavimą ir verslo aplinką bei reguliavimą. Reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas pratęsimas, turi būti įgyvendintos po 2025 m. balandžio 30 d.;

(21) Belgijos ilgalaikio fiskalinio tvarumo rizika yra didelė ([19]). Remiantis Komisijos 2024 m. ataskaita dėl senėjimo ([20]), numatoma, kad, be nepalankios pradinės biudžeto būklės, pensijų išlaidos 2022–2070 m. laikotarpiu padidės 3,5 procentinio punkto BVP, palyginti su 0,4 procentinio punkto BVP ES vidurkiu. Belgijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta pensijų reforma, kuria siekiama padėti spręsti šį uždavinį ir kartu siekti kitų tikslų, pavyzdžiui, didinti sistemos socialinį tvarumą, skatinti ankstyvo išėjimo į pensiją sąlygas įvykdžiusius žmones išlikti aktyviais darbo rinkoje ir užtikrinti didesnę pensijų sistemų tarpusavio ir vidaus konvergenciją. Vykdydama vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir siekdama pagrįsti fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimą, Belgija įsipareigojo įgyvendinti reformą, kuria būtų sprendžiamas šis uždavinys;

(22) darbo jėgos mokesčiai (gyventojų pajamų mokesčiai ir socialinės įmokos) visuose pajamų lygiuose yra vieni didžiausių ES, o tai sukuria finansines paskatas nedirbti. Antriesiems šeimoje uždirbantiems asmenims specifiniai mokesčių ypatumai, pvz., vadinamasis santuokinis koeficientas ([21]), lemia trumpesnį darbo laiką arba nedarbą. Didelę darbo jėgos mokesčių naštą kompensuoja daug darbo užmokesčio subsidijų, kurios lemia ekonominį neefektyvumą ir mokesčių sistemos painumą. Be to, iš vartojimo mokesčių gaunamos pajamos yra mažesnės už ES vidurkį, nes plačiai naudojamasi atleidimu nuo PVM ir lengvatiniais tarifais. Kapitalo apmokestinimo struktūra iškraipo investavimo elgseną, nes dėl mokesčių atsiranda pernelyg didelių investicijų į tam tikrų rūšių turtą. Mokesčių naštos perkėlimas nuo darbo jėgos į kitas mokesčių bazes ir mokesčių išlaidų naudojimo mažinimas galėtų padėti padidinti mokesčių sistemos veiksmingumą ir sumažinti paskatas nedirbti. Įgyvendindama vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir siekdama pagrįsti fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimą, Belgija įsipareigojo įgyvendinti tam tikras priemones, kuriomis būtų pasiekta tam tikra pažanga sprendžiant apmokestinimo klausimą;

(23) socialinių išmokų struktūra neskatina žmonių įsidarbinti ar dirbti daugiau valandų. Daugelis socialinių išmokų priklauso nuo statuso ir nėra grindžiamos materialine padėtimi, ir tai trukdo išmokų sistemai veikti efektyviai. Ilgalaikiams bedarbiams bedarbio pašalpos mokamos neribotą laiką ir nėra grindžiamos materialine padėtimi, o tai didina nedarbo spąstus. Socialinių išmokų sistemos struktūros reforma ir jos skaidrumo didinimas galėtų padidinti paskatas dirbti. Įgyvendindama vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir siekdama pagrįsti fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimą, Belgija įsipareigojo įgyvendinti reformą, kuria būtų sprendžiamas socialinių išmokų uždavinys;

([18]) Nuo 2026 m. šie skaičiai bus pateikiami Reglamento (ES) 2024/1263 22 straipsnyje nustatytoje kontrolės sąskaitoje.
([19]) Europos Komisija, 2024 m. skolos tvarumo stebėsenos ataskaita.
([20]) Europos Komisija ir Ekonominės politikos komitetas, 2024 m. ataskaita dėl senėjimo, paskelbta adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.
([21]) Belgija taiko pajamų padalijimo sistemą (vadinamąjį santuokinį koeficientą), pagal kurią dalį uždirbančio partnerio profesinių pajamų galima priskirti nedirbančiam partneriui.

(24) viešųjų išlaidų struktūrą ir veiksmingumą galima pagerinti, kad būtų sukurta erdvė didesnėms viešosioms investicijoms, kurioms taip pat praverstų geresnis projektų rengimas. Nepaisant kai kurių priemonių, kurių pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą buvo imtasi visais valdžios lygmenimis, Belgijos bendros viešosios išlaidos, išreikštos BVP dalimi, tebėra vienos didžiausių euro zonoje. Tai rodo, kad yra galimybių vykdyti labiau išlaidomis grindžiamą fiskalinį koregavimą, pavyzdžiui, nustatant privalomus taupymo tikslus. Išlaidų peržiūros ir politikos vertinimai gali padėti Belgijai nustatyti prioritetus ir padidinti viešųjų išlaidų veiksmingumą. Įgyvendindama vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir siekdama pagrįsti fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimą, Belgija įsipareigojo įgyvendinti tam tikras priemones, kuriomis būtų pasiekta tam tikra pažanga sprendžiant viešųjų išlaidų uždavinį;

(25) tokioje federalinėje valstybėje narėje kaip Belgija, kurioje įgaliojimai už didžiąją dalį išlaidų perduoti subnacionalinio lygmens valdžios institucijoms, labai svarbu veiksmingai koordinuoti biudžetą. Nepaisant 2013 m. pasirašyto bendradarbiavimo susitarimo, vis dar nepriimtas oficialus susitarimas dėl daugiamečių biudžeto tikslų visais valdžios lygmenimis, o tai apsunkina biudžeto koordinavimą. Įgyvendindama vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir siekdama pagrįsti fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimą, Belgija įsipareigojo įgyvendinti reformą, kuria būtų sprendžiamas biudžeto koordinavimo uždavinys;

Pagrindiniai politikos uždaviniai

(26) ilgalaikės priežiūros viešosios išlaidos 2022 m. sudarė 2,3 % BVP (ES vidurkis – 1,7 %), todėl, remiantis Komisijos 2024 m. ataskaita dėl senėjimo ([22]), Belgija yra viena iš šalių, kurių išlaidos ilgalaikei priežiūrai ES yra didžiausios. Prognozuojama, kad iki 2070 m. ilgalaikės priežiūros išlaidos padidės 1,7 procentinio punkto BVP, palyginti su vidutiniškai 0,8 procentinio punkto padidėjimu ES, dėl to padidės Belgijos ilgalaikio fiskalinio tvarumo rizika. Turimi duomenys rodo, kad Briuselio regione ir Valonijoje stacionarinės globos įstaigose gyvena didelė dalis asmenų, kurie yra nepriklausomi arba mažai priklausomi nuo priežiūros. Didelė išlieka ir vyresnio amžiaus žmonių, be reikalo arba bent jau pirma laiko apgyvendintų stacionarinės globos įstaigoje, dalis, nors per pastarąjį dešimtmetį ji mažėjo. Federalinės valdžios institucijos pradėjo reformas, kad padidintų įvairių globos įstaigų naudojimo ekonominį efektyvumą, visų pirma siekiant išvengti nereikalingos ar pirmalaikės stacionariosios globos ir ją atidėti. Šios priemonės turėtų būti įgyvendinamos imantis veiksmingų priemonių, visų pirma siekiant užtikrinti tam tikrų ilgalaikės priežiūros galimybių, pavyzdžiui, institucinės priežiūros, išlaidų efektyvumą, kartu išlaikant galimybę naudotis įperkama priežiūra ir paslaugomis;

(27) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir to reglamento V priedo 2.2 kriterijų, į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios turi būti įgyvendintos ne vėliau kaip 2026 m. Numatoma, kad jos padės veiksmingai spręsti visus atitinkamose konkrečiai šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba didelę jų dalį. Kad būtų padidintas Belgijos ilgalaikis konkurencingumas vykdant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką ir kartu užtikrinant socialinį teisingumą, per šį glaustą laikotarpį labai svarbu užbaigti veiksmingą gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimą. 2025 m. birželio 4 d. priimtame Komisijos komunikate „Priemonė „NextGenerationEU“. Laikotarpis iki 2026 m.“ paaiškinamas priemonės pabaigoje taikytinas tvarkaraštis ir pateikiamos gairės valstybėms narėms iki 2026 m. rugpjūčio 31 d. maksimizuoti įgyvendinimą, be kita ko, gairės dėl to, kaip toliau racionalizuoti savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, pateikiami pagrindiniai pasirinkimai, į kuriuos reikia atsižvelgti tuos planus peržiūrint, taip pat pabrėžiama, jog svarbu iš anksto vykdyti kruopštų bendrą planavimą, kad 2026 m. būtų pateikti paskutiniai mokėjimo prašymai. Kad būtų užtikrinta plataus masto atsakomybė už sėkmingą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą, itin svarbus tebėra sistemingas vietos ir regionų valdžios institucijų, socialinių partnerių, pilietinės visuomenės ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas;

(28) Belgijoje paspartėjo sanglaudos politikos programų, apimančių paramą iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF), Teisingos pertvarkos fondo (TPF) ir „Europos socialinio fondo +“ (ESF+), įgyvendinimas. Svarbu ir toliau dėti pastangas, kuriomis siekiama užtikrinti, kad šios programos būtų greitai įgyvendinamos, ir kartu kuo labiau padidinti jų poveikį vietoje. Belgija jau imasi veiksmų pagal savo sanglaudos politikos programas, kad padidintų konkurencingumą ir augimą, kartu didindama socialinę sanglaudą. Tuo pat metu Belgija ir toliau susiduria su sunkumais, įskaitant susijusius su konkurencingumu, regioniniais skirtumais, be kita ko, susijusiais su skurdo ir socialinės atskirties rizika (kurią kai kuriuose regionuose dar labiau didina padėtis būsto rinkoje), galimybėmis įsidarbinti ir aktyvumo skatinimo priemonėmis, įgūdžių ugdymu ir kokybišku švietimu. Pagal Europos Parlamento ir

([22]) Europos Komisija ir Ekonominės politikos komitetas, 2024 m. ataskaita dėl senėjimo, paskelbta adresu https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-andbudgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

Tarybos reglamento (ES) 2021/1060 ([23]) 18 straipsnį, atliekant sanglaudos politikos fondų laikotarpio vidurio peržiūrą Belgija turi peržiūrėti kiekvieną programą, atsižvelgdama, be kita ko, į 2024 m. priimtose šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius. 2025 m. balandžio 1 d. priimtais Komisijos pasiūlymais ([24]) kiekvienos programos laikotarpio vidurio peržiūros rezultatų vertinimo pateikimo terminas pratęsiamas po 2025 m. kovo 31 d. Jais taip pat suteikiama lankstumo galimybių siekiant padėti paspartinti programų įgyvendinimą ir paskatų valstybėms narėms sanglaudos politikos išteklius paskirstyti penkioms Sąjungos strateginėms prioritetinėms sritims, t. y. strateginių technologijų konkurencingumui, gynybai, būstui, hidrologiniam atsparumui ir energetikos pertvarkai, taip pat investicijoms į įgūdžius prioritetiniuose sektoriuose, kartu ESF+ programose daugiausia dėmesio ir toliau skiriant pažeidžiamiausioje padėtyje esantiems asmenims;

(29) Europos strateginių technologijų platforma (STEP) suteikia galimybę investuoti į vieną iš pagrindinių ES strateginių prioritetų, stiprinant ES konkurencingumą. STEP parama nukreipiama per 11 esamų ES fondų. Valstybės narės taip pat gali prisidėti prie programos „InvestEU“, pagal kurią remiamos investicijos į prioritetines sritis. Belgija galėtų optimaliai pasinaudoti šiomis iniciatyvomis ypatingos svarbos technologijų, įskaitant švarias ir efektyviai išteklius naudojančias technologijas, kūrimui ar gamybai remti;

(30) be ekonominių ir socialinių uždavinių, kurie sprendžiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir naudojantis kitais ES fondais, Belgijai turėtų veiksmingai spręsti likusius uždavinius, susijusius su inovacijomis, verslo aplinka, reglamentavimo ir administracine našta bei sudėtingumu, apribojimais paslaugų sektoriuje, pramonės ir transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimu, atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų diegimu, subsidijomis iškastiniam kurui, pernelyg dideliu azoto nuosėdų kiekiu, darbo jėgos trūkumu ir įgūdžių neatitiktimi, nepalankioje padėtyje esančių grupių integracija į darbo rinką, švietimo sistema ir mokytojo profesija;

(31) nors Belgija yra viena iš ES inovacijų lyderių ir pasižymi didelio intensyvumo MTP, Belgijos MTP veikla sutelkta keliose pramonės šakose ir didelėse įmonėse. Didelės mokesčių lengvatos nepasiekia didžiausią augimo potencialą turinčių įmonių. Norint užtikrinti geresnius inovacijų diegimo rezultatus ir tvarų produktyvumo augimą, reikėtų didinti žinių sklaidą visuose ekonomikos sektoriuose. Panašu, kad yra galimybių didinti viešosios paramos moksliniams tyrimams ir inovacijoms efektyvumą ir veiksmingumą, visų pirma išvengiant išstūmimo efekto ir geriau paskirstant išteklius sparčiai augančioms įmonėms. Be to, inovacijų sklaidą likusioje ekonomikos dalyje taip pat riboja žemas profesinio judumo lygis Belgijoje, kurį gali lemti tokie veiksniai kaip didelis užmokestis už darbo stažą ir menkas darbo užmokesčio skaidrumas;

(32) kaip nustatyta Konkurencingumo kelrodyje, visos ES, nacionalinės ir vietos institucijos privalo dėti daug pastangų, kad būtų parengtos paprastesnės taisyklės ir paspartintos administracinės procedūros. Komisija nustatė plataus užmojo administracinės naštos mažinimo tikslus: bent 25 % ir bent 35 % MVĮ atveju; ji taip pat sukūrė naujų priemonių šiems tikslams pasiekti, įskaitant sistemingą ES teisės aktų testavimą nepalankiausiomis sąlygomis ir aktyvesnį suinteresuotųjų subjektų dialogą. Kad įgyvendintų šį užmojį, Belgija taip pat turi imtis veiksmų. 71 % įmonių mano, kad joms vykdyti verslą Belgijoje trukdo sudėtingos administracinės procedūros ([25]). Belgijos verslo aplinkai kenkia didelė reglamentavimo našta ir didelis sudėtingumas. Įmonėms tenka didelė administracinė našta, ypač susijusi su mokesčių ir darbo teisės aktais. Belgijoje MVĮ patiriamos išlaidos, susijusios su darbo ir mokesčių sistemų reikalavimų laikymusi, yra palyginti didelės, visų pirma įmonėms, kurioms reikia tvarkyti kelias regionines sistemas. Be to, Belgijos verslo dinamiškumas yra vienas mažiausių ES ([26]). Nepaisant to, kad pastaruoju metu šis rodiklis išaugo, įmonių, visų pirma darbuotojus samdančių įmonių, steigimo lygis išlieka palyginti žemas. Sparčiai augančių įmonių dalis Belgijoje yra gerokai mažesnė už ES vidurkį. Dideli prekybos apribojimai paslaugų sektoriuje gali būti veiksnys, silpninantis verslo dinamiškumą. Taip pat reikėtų imtis veiksmų, kuriais būtų panaikinami reglamentuojamųjų profesijų apribojimai. Remiantis 2023–2024 m. produktų rinkos reguliavimu, Belgijoje taikoma daugiau apribojimų daugumai profesijų – būtent, architektams, apskaitininkams ir nekilnojamojo turto agentams. Vertimosi šiomis profesijomis ir teisininko profesijai keliami reikalavimai išlieka itin aukšti;

([23]) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1060 2021 m. birželio 24 d. kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės. (OL L 231, 2021 6 30, p. 159).

([24]) Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO, kuriuo dėl konkrečių priemonių strateginiams uždaviniams spręsti atliekant laikotarpio vidurio peržiūrą iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2021/1058 ir (ES) 2021/1056 (COM(2025) 123 final).

([25]) Greitoji apklausa „Businesses“ attitudes towards corruption in the EU', „Eurobarometro“ ataskaita (2024 m. balandžio mėn.).

([26]) Belgijos nacionalinis bankas, „Konkurencingumo rezultatų suvestinės rodikliai“, 2024 m. ataskaita.

(33) be to, pramoniniam naudojimui skirtos elektros energijos kaina Belgijoje yra gerokai didesnė nei dujų. Kadangi gamybos sektoriuje išmetama 30 % Belgijos išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio, reikia papildomų paskatų mažinti pramonės procesų priklausomybę nuo iškastinio kuro ir pereiti prie švaresnės energijos. Žiedinės ekonomikos praktikos ir tvarių tiekimo grandinių skatinimas taip pat galėtų padėti sumažinti pramonės sektoriaus energijos paklausą. Aviacijos ir jūrų transporto sektoriuose išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, įskaitant su tarptautine transporto veikla susijusį degalų suvartojimą, gerokai viršija ES vidurkį ([27]). Geležinkelių transportas yra nepakankamai patraukli tiek keleivių, tiek krovinių vežimo galimybė, o dėl nuolat didėjančio lengvųjų automobilių skaičiaus susidaro didelės eismo spūsčių sąnaudos. Transporto tvarumą padidintų labiau diferencijuotas kelių mokestis visų rūšių transporto priemonėms, papildomos investicijos į viešąjį transportą, dalijimosi automobiliu ir aktyvaus judumo skatinimas;

(34) kadangi 2023 m. atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis, palyginti su galutiniu energijos suvartojimu, sudarė tik 14,7 %, atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų diegimas yra vienas mažiausių ES. Belgija turės dėti daug pastangų, kad iki 2030 m. pasiektų 21,7 % atsinaujinančiųjų išteklių energijos tikslą, kuris vis dar yra mažesnis už numatomą Belgijos indėlį siekiant ES 2030 m. tikslo. Nors tinklo perkrova, susijusi su saulės energijos gamyba, tapo rimta problema, apie jokias naujas investicijas į sausumos tinklą nepranešama. Be to, Belgijos reguliavimo sistema vis dar trukdo plėtoti lanksčius išteklius, pavyzdžiui, paklausos atsaką ir kaupimą. Atsinaujinančiųjų energijos išteklių pajėgumų diegimą paskatintų investicijos į tinklų infrastruktūrą ir spartesnės leidimų išdavimo procedūros. Be to, galėtų būti skatinamas dalijimasis energija, pasigamintos energijos vartojimas ir paklausos lankstumas. Nepaisant to, kad branduolinė energija sudaro palyginti didelę energijos rūšių derinio dalį, elektros energijos kainos namų ūkiams, palyginti su dujų ir mazuto kainomis Belgijoje, yra didelės, o tai trukdo pereiti prie elektros energijos ir ekologiškesnių šildymo sistemų. Elektros energijai taikomus akcizus perkėlus mazutui ir dujoms, elektros energija taptų įperkamesnė nei iškastinis kuras;

(35) Belgija skiria dideles subsidijas iškastiniam kurui, kurių iki 2030 m. neplanuoja atsisakyti. Neseniai išleistoje Belgijos valdžios institucijų ataskaitoje ([28]) apskaičiuota, kad 2021 m. federalinės tiesioginės subsidijos iškastiniam kurui sudarė 12 mlrd. EUR (2,4 % BVP). Visų pirma pirmenybė galėtų būti teikiama subsidijų iškastiniam kurui, kuriomis nei tikslingai reaguojama į energijos nepriteklių, nei sprendžiamos realios energetinio saugumo problemos, ir kurios trukdo elektrifikacijai ir nėra itin svarbios pramonės konkurencingumui, laipsniškam panaikinimui. Belgijoje subsidijos iškastiniam kurui, pavyzdžiui, sumažintas mazuto ir profesinėms reikmėms naudojamo dyzelino akcizas, įmonių degalų kortelės ir sumažintas PVM dujoms, yra ekonomiškai neveiksmingos, įtvirtina priklausomybę nuo iškastinio kuro ir nepadeda vykdyti Belgijos įsipareigojimų klimato srityje. Subsidijos iškastiniam kurui taip pat stabdo pastatų energinę renovaciją, todėl kyla pavojus, kad Belgija nepasieks savo 2030 m. renovacijos ir energijos vartojimo efektyvumo tikslų. Padidinus dabartines investicijas į energinę renovaciją ir papildžius investicijas politikos reformomis, kad paskatos būtų nukreiptos į energinę renovaciją ir mažo anglies dioksido pėdsako šildymo sprendimus, energetikos pertvarką būtų galima vykdyti sparčiau;

(36) didelį susirūpinimą kelia vandens kokybė ir gamtos būklės blogėjimas, nes daugumą Belgijos vandens telkinių veikia pasklidosios taršos šaltiniai. Mažėjant biologinės įvairovės lygiui, kyla pavojus ekonomikos sektoriams, kurie yra labai priklausomi nuo ekosisteminių paslaugų. Gamtiniai sprendimai yra labai svarbūs didinant atsparumą klimato kaitai ir apsaugant ekonomiką nuo ekstremalių meteorologinių reiškinių poveikio. Intensyvi žemės ūkio veikla, visų pirma gyvulininkystė, išskiria daug oro, dirvožemio ir vandens teršalų. Elektros energijos gamyba, metalo sektorius ir cheminių medžiagų gamyba taip pat teršia aplinką. Nors Flandrijos vyriausybė priėmė persvarstytą septintąją nitratų veiksmų programą, reikia tolesnių veiksmų siekiant sumažinti maisto medžiagų ir cheminių medžiagų kiekį paviršiniuose vandenyse ir padėti užtikrinti tvaresnį ūkininkavimą;

(37) šiuo metu laisvų darbo vietų rodiklis Belgijoje yra vienas didžiausių ES (4,1 %, palyginti su 2,3 % ES vidurkiu 2024 m.), be to, darbdaviams kyla sunkumų siekiant įdarbinti tinkamų įgūdžių turinčius darbuotojus. Darbo jėgos ir kvalifikuotų darbuotojų trūkumas trukdo verslo ir investicinei veiklai, įskaitant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką. Tačiau regioniniai dirbančių gyventojų dalies skirtumai yra dideli, ir yra galimybių didinti darbo jėgos judumą tarp regionų. Susirūpinimą tebekelia nepalankioje padėtyje esančių grupių, įskaitant asmenis, kurie yra įgiję žemesnio lygio išsilavinimą, vyresnio amžiaus asmenis, migrantų kilmės arba turinčius negalią asmenis, integracija. Tai rodo, kad būtų galima padidinti aktyvumo skatinimo politikos veiksmingumą, visų pirma didinant valstybinių užimtumo tarnybų efektyvumą, tikslingiau orientuojant priemones, palengvinančias nepalankioje padėtyje esančių grupių integraciją į darbo rinką. Be to, įgūdžių neatitiktį lemia žemas suaugusiųjų kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo lygis;

([27]) 2024 m. statistinių duomenų leidinys „ES transportas skaičiais“.

([28]) Finansų federalinė valstybės tarnyba (2024 m.), Federalinių iškastinio kuro subsidijų inventorius.

(38) nepaisant didelių viešųjų išlaidų švietimui, mokymosi rezultatai pablogėjo, o geriausių rezultatų pasiekusių asmenų dalis smarkiai sumažėjo ([29]). Socialinės ir ekonominės sąlygos bei migrantų kilmė tebėra svarbūs moksleivių rezultatus lemiantys veiksniai. Nors visos bendrijos vykdo plataus masto reformas šioms problemoms spręsti, tolesnis klasių išlaikymo politikos persvarstymas, suteikiant moksleiviams daugiau lankstumo pereiti iš bendrojo lavinimo į profesinę kryptį ir stiprinant individualizuotą mokymąsi galėtų padėti spręsti nelygybės ir prastėjančių moksleivių rezultatų problemas. Siekiant pagerinti visų studentų, įskaitant nepalankioje padėtyje esančias grupes, perspektyvas darbo rinkoje, labai svarbu gerinti jų pagrindinius įgūdžius. Darbo jėgos trūkumo problemą būtų galima spręsti didinant techninių profesijų profesinio rengimo ir mokymo atitiktį darbo rinkos poreikiams ir didinant IRT (informacinių ir ryšių technologijų) ir STEM (gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos) studentų ir absolventų skaičių profesinio rengimo ir mokymo bei aukštojo mokslo įstaigose. Visoje šalyje taip pat labai trūksta mokytojų ir dėl to neproporcingai nukenčia mokyklos, kuriose mokosi daugiau nepalankioje padėtyje esančių moksleivių ([30]). Reikėtų imtis aktyvesnių veiksmų mokytojo profesijai skatinti, visų pirma užtikrinant darbo vietų stabilumą ir patrauklias bei diferencijuotas karjeros galimybes;

(39) atsižvelgdama į glaudžias euro zonos valstybių narių ekonomikos tarpusavio sąsajas ir jų kolektyvinį indėlį į ekonominės ir pinigų sąjungos veikimą, 2025 m. Taryba rekomendavo euro zonos valstybėms narėms, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, imtis veiksmų 2025 m. rekomendacijai dėl euro zonos ekonominės politikos įgyvendinti. Belgijai skirtos 2, 3, 4 ir 5 rekomendacijos padeda įgyvendinti 2025 m. rekomendacijoje išdėstytą pirmą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl konkurencingumo, 4 ir 5 rekomendacijos padeda įgyvendinti antrą euro zonai skirtą rekomendaciją dėl atsparumo, o 1 rekomendacija padeda įgyvendinti trečią euro zonai skirtą rekomendaciją dėl makroekonominio ir finansinio stabilumo,

REKOMENDUOJA Belgijai 2025 ir 2026 m. imtis šių veiksmų:

1. Didinti bendras išlaidas gynybai bei saugumui ir stiprinti pasirengimą, kartu užtikrinant skolos tvarumą laikantis 2025 m. kovo 6 d. Europos Vadovų Tarybos išvadų. Laikytis 2025 m. birželio 20 d. Tarybos rekomenduoto didžiausio grynųjų išlaidų augimo tempo, kad būtų ištaisyta perviršinio deficito padėtis, ir kartu pasinaudoti galimybe pagal nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą didinti gynybos išlaidas. Įgyvendinti reformas ir investicijas, kuriomis grindžiamas pratęstas koregavimo laikotarpis, kaip 2025 m. birželio 20 d. rekomendavo Taryba. Ilgalaikės priežiūros sistemą padaryti ekonomiškai efektyvesnę, kartu išlaikant galimybes naudotis įperkama priežiūra ir paslaugomis.

2. Atsižvelgiant į reformų ir investicijų užbaigimo tinkamu laiku terminus, taikomus pagal Reglamentą (ES) 2021/241, užtikrinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, veiksmingą įgyvendinimą. Paspartinti sanglaudos politikos programų (ERPF, TPF, ESF+) įgyvendinimą, pasinaudojant, kai tinkama, laikotarpio vidurio peržiūros teikiamomis galimybėmis. Optimaliai pasinaudoti ES priemonėmis, įskaitant programos „InvestEU“ ir Europos strateginių technologijų platformos teikiamas galimybes, siekiant padidinti konkurencingumą.

3. Supaprastinti reglamentavimą, tobulinti reguliavimo priemones, mažinti administracinę naštą ir pašalinti kliūtis prekybai ir konkurencijai, visų pirma paslaugų sektoriuje ir reglamentuojamųjų profesijų sektoriuje, siekiant pagerinti verslo aplinką ir verslo dinamiką. Didinti inovacijų sklaidą skiriant MTP viešąją paramą įmonėms, turinčioms didžiausią augimo potencialą. Šiame kontekste taip pat skatinti darbuotojų profesinį judumą.

4. Mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro, be kita ko, didinant energijos vartojimo efektyvumą ir mažinant iškastinio kuro naudojimą pastatuose, taip pat toliau skatinant pramonę mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. Teikti paskatas ir šalinti kliūtis, kad būtų didinamas viešojo transporto, mažataršio transporto ir aktyvaus judumo naudojimas ir pasiūla. Spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų diegimą ir atnaujinti tinklo infrastruktūrą toliau paprastinant leidimų išdavimo procedūras, priimant teisines sistemas, kuriomis būtų skatinamos investicijos į atsinaujinančiųjų išteklių energijos įrenginius, ir sudarant palankesnes sąlygas dalytis energija. Imtis konkrečių veiksmų siekiant laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui, visų pirma transporto ir šildymo sektoriuose, be kita ko, elektros energijai taikomus akcizus perkeliant iškastiniam kurui. Imtis tolesnių veiksmų tvaraus žemės ūkio srityje, gerinant vandens kokybę ir mažinant maisto medžiagų praradimą.

([29]) 2022 m. EBPO tarptautinio moksleivių vertinimo programa.
([30]) L. Gambi ir K. De Witte (2023), *The uphill battle: The amplifying effects of negative trends in test scores, COVID-19 school closures and teacher shortages*, FEB ekonomikos departamento tyrimo ataskaita.

5. Spręsti darbo jėgos trūkumo ir įgūdžių neatitikties problemas, be kita ko, susijusias su žaliąja ir skaitmenine pertvarka. Didinti aktyvios darbo rinkos politikos veiksmingumą ir tikslingumą siekiant toliau integruoti į darbo rinką nepalankioje padėtyje esančias grupes, visų pirma žemo išsilavinimo asmenis, vyresnio amžiaus darbuotojus, migrantų kilmės ir negalią turinčius asmenis. Gerinti švietimo ir mokymo sistemų veiksmingumą ir teisingumą bei didinti jų atitiktį darbo rinkos poreikiams, visų pirma IRT ir STEM srityse. Tęsti reformas, kuriomis siekiama stiprinti mokytojo profesiją, plėtojant lankstesnes ir patrauklesnes mokytojų karjeros galimybes ir jų mokymą.

Priimta Briuselyje 2025 m. liepos 8 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

S. LOSE